

ЗА СВЕТОТО ПРИЧАСТИЕ

Вземе
те,
яжте:
това е
Моето
тяло
...
Пийте
от нея
всички
;
защото
Това
е
Моята
кръв
на
Новия
Завет,

Която за мнозина се пролива за опрощаване на греховете.

(Мат. 26:26-28)

Ако не ядете плътта на Сина Човешки и не пиете кръвта Му, Не ще имате в себе си живот... Който Яде Моята плът и пие Моята кръв, Пребъдва в Мене и Аз в него.

(Йоан.6:53-56)

1. Как учи Православната Църква за тайнството Свето Причастие

Според учението на Христовата Църква Причастието е такова велико тайнство, в което вярващите под вид на хляб и вино вкусват истинското тяло и истинската кръв Христова за най-близко съединение с Него, за опрощаване на греховете и получаване на вечен живот, като при извършване на това тайнство те правят спомен за страданията и кръстната смърт на Спасителя.

Много време преди страданията си Христос вече подготвял народа и учениците си да разберат спасителната сила на Великото тайнство Свето Причастие, когато, като нахранил с пет хляба и две риби около 5000 души, предложил им учението за необходимостта да се получи вечен живот с вкусването на пречистото Му Тяло и Кръв: „Аз съм живият хляб, слезлият от небето. Ако яде някой от този хляб, ще живее во веки; и хлябът, който Аз ще дам, е Моята плът, която Аз ще дам за живота на света... Ако не ядете плътта на Сина Човечески и не пиете кръвта Му, нямате живот в

себе си. Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, има живот вечен; и Аз ще го възкреса в последния ден. Защото плътта ми е истинна храна и кръвта Ми е истинно питие. Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, в мене пребъдва и Аз в него. Както Ме е проводил Отец живий и Аз живея чрез Отца, така и който Ме яде, ще живее и той чрез Мене. Този е хлябът, който слезе от небето; не както вашите бащи ядоха манната и умряха: който яде този хляб, ще живее и во веки“ (Йоан.6:47-58).

Още по-ясно Христос е учил учениците си за Светото Причастие на Тайната вечеря: „Когато ядеха, взе Иисус хляба и благослови и преломи го, и даваше на учениците, и рече: вземете яжте: това е тялото Ми. И взе чашата и благодари, и даде им, и казваше: пийте от нея всички, защото това е Моята кръв на Новия Завет, която се заради мнозина излива на прощение на греховете“ (Мат.26:26-28).

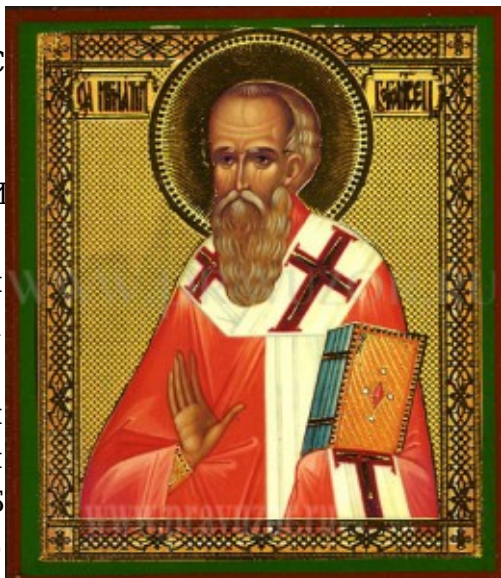
От приведените думи на Христа Спасителя се вижда, че в установеното от него тайнство Свето Причастие вярващите приемат във вид на хляб и вино истинското тяло и истинската Му кръв „за прощение на греховете“, за съединяване с Христа и получаване на вечен живот, и че който не яде плътта на Сина Чоловечески и не пие кръвта Му, „няма в себе си живот“.

Така е учил за Светото Причастие и Свети **Апостол Павел**: „Чашата на благословението, която благославяме, не е ли причастие на кръвта Христова? Хлябът, който преломяваме, не е ли причастие на Христовото дело“ (1Кор.16:16)? „Защото всеки път, когато ядете този хляб и пиете тази чаша, смъртта Господня възвестява докле дойде Той. Така щото, който яде този хляб или пие чашата Господня недостойно, повинен ще бъде на тялото и кръвта Господня. Но да изпитва човек себе си и така да яде от хляба и да пие от чашата; защото, който яде и пие недостойно, той яде и пие осъждане на себе си, като не отличава Тялото Господне. От това има изпомежду ви мнозина немощни и болни, а доста и умират“ (1Кор.11:26-30).

И така, Словото Божие ясно ни учи, че в тайнството Свето Причастие във вид на хляб ние ядем за съединяване с Христа неговото пречисто тяло – това същото, което е висяло на кръста, и пием във вид на вино тази същата негова пречиста кръв, която се е ляла по кръста; Свещеното Писание ни учи, че никой християнин не може да се спаси без причащаване с тялото и кръвта Христови: „Ако не ядете плътта на Сина Чоловечески и не пиете кръвта Му, нямате живот в себе си. Който яде плътта Ми и пие кръвта Ми, има живот вечен; и Аз ще го възкреса в последния ден“ (Йоан, 6:53-54).

2.Как учат за Светото тайнство Причастяване най-близките ученици на Апостолите, Отците на Църквата от първите векове на християнството и на Вселенските събори

оносец

За всеки вярващ и търсещ истината християнин е важно да знае не как учи за Светото тайнство Причастяване този или онзи сектант, този или онзи неверник, а как са учили за него най-близките приемници на Светите апостоли, техните ученици, как са учили Светите мъже от първните векове на християнството, как най-после се е разбирал този най-велик догмат от цялата християнска Църква и как се е определял в съзнанието на Вселенските събори – най-авторитетните изразители на църковното учение и дисциплина.

Когато се обърнем към тези исторически свидетелства, ще видим, че Православната Църква държи същото онова учение за тайнството Свето Причастие, което изповядвала първенстващата Християнска Църква и което се е запазило в учението на Светите отци и в постановленията на църковните събори.

Игнатий Богоносец, ученик на апостол Петър, изобличавайки еретиците докети, които отхвърляли, че Иисус Христос действително е страдал, а следователно – и причащението, учил: “Те странят от { Евхаристията (причащаването), защото не признават, че Евхаристията е плътта на нашия Спасител Иисус Христос, пострадал за нашите грехове, която (плът) Отец възкресил по Своята благост; така че противейки се на Божия дар, те умират в своите лутания, тогаз когато по-полезно би било за тях да участват в Евхаристията, за да възкръснат”.

Говорейки за това кой има право да извършва « тайнството Свето Причастие, **свети Игнатий** учи: “Само тази евхаристия трябва да се счита за истинска, която се извършва от епископ или от този, комуто той е предал това право”.

Свети Иустин, мъчен за Христа в 165 г., така учи за причащението: “Тази храна ние наричаме Евхаристия. Ние я приемаме не като обикновен хляб и обикновено питие, но като самия Иисус Христос, нашия Спасител, възплътил се чрез Словото Божие (Иустин мъченик, “apologia I”, п. 65), приел плът и кръв за нашето спасение, и по този начин тази храна, над която е извършена благодарност чрез молитвеното слово от Него (дадено) и от когото се храни, чрез превръщане нашата плът и кръв е, както сме научени, плът и кръв на възплътения се Иисус. Защото и Апостолите в написаните от тях разкази, които се наричат Евангелия, са предали, че така им било заповядано: “Това правете за Мое възпоминание”, “Това е Моето тяло” ; по същия начин

той взел чашата, благодарил и казал: “Това е Моята кръв”, и подал на самите тях”

Свети Иринеи Лионски, мъчен за Христа в 202 г., опровергавайки лъжеучението на еретиците гностици, пише: “Ако не се спасява тя (плътта), то очевидно и Господ не е изкупил нас с кръвта си, и чашата на Евхаристията не е причастие с кръвта Му, и хлябът, който преломяваме, не е причастие с тялото Му... Тъй като ние сме Негови членове и се храним с творението Му, което Той ни доставя, като заповядва слънцето да изгрява и на дъжда да вали, по Негова угода, то Той е признал чашата за Своя кръв, а хляба от творението Той е утвърдил, че е Негово тяло, с които Той укрепява телата ни. Така че когато разредената чаша и приготвеният хляб възприемат Словото Божие и Евхаристията става Тяло Христово, с които се укрепя и поддържа съставът на нашата плът, то как еретиците могат да говорят, че плътта не е причастна на Божия дар, който е вечен живот, (плътта) която се храни от тялото и кръвта на Господа”.

Свети Ефрем Сирин учи: „Който има окото на вярата, той ясно и светло съзерцава Владиката и с убедеността на свършената вяра вкусва тялото на непорочния Агнец, еднородния Син на небесния Отец, неподлагайки и на най-малкото изпитание вярата Божия... Бъди простодушно вярващ; причащавай се с пречистото тяло Владично с пълна вяра, с твърдо убеждение, че вкусваш наистина самия агнец на Христовата тайна – безсмъртния огън. Затова не бъди изпитлив, да не би да се изгориш в причастението с тайната.”

Свети Кирил Иерусалимски учи: “Ако Христос е изявил и казал за хляба “това е Моето тяло”, кой след това би посмял да не вярва? И ако Той сам е уверил и казал за чашата “това е Моята кръв”, кой ще се усъмни и ще каже, че това не е кръвта Му? И така, хляба и виното не разбирай за обикновени; защото те са Тяло и Кръв Христови по думите на Владиката. Макар чувствено да ти се представя хляб и вино, нека вярата те крепи. Не съди за нещата по вкуса, но от вярата опознай и се увери, че си се удостоил с Тялото и Кръвта Христови.”

Свети Иоан Златоуст особено убедително учи за Светото Причастие: „Кой пастир, казва той,

храни овцете си със собствените си членове? Но що казвам – пастир? Често има такива майки, които дават ново-родените си деца на други кърмачки. Но Христос не стори така; той ни храни със собствената си кръв и чрез това ни съединява със Себе си. Действията на това тайнство, казва още Златоуст, се извършват не с човешка сила. Този, който е извършил тези действия на онази (Тайната) вечеря, и сега ги извършва.

Ние заемаме мястото на служители, а даровете освещава и превръща със Христос.”

Блажени Августин, като говори за думите на Спасителя, Казани за причащението с плътта и кръвта му, пита: „Нима би посмял някой да каже, че тези думи не се отнасят към децата”? Ние вярваме, че Господ е пролял кръвта си и за младенците, защото той, преди да я пролее, заповядал да се преподава в тайнството, като е казал: “Тази е Моята кръв, която за миозина се излива за прощение греховете” (Мат.26:28).

Свети Иоан Дамаскин особено ясно учи за Светото Причастие. Той казва: „Хлябът и виното не са образи на тялото и кръвта Христови; да не бъде, – но обожественото тяло на Господа. Защото сам Господ е казал: “Това е Моето тяло”, а не образ на тяло, “тази е Моята кръв”, а не образ на кръв”.

В най-древните литургии “**Апостолски Постановления**” намираме ясни указания за вярата на цялата първенстваща църква в превръщането на евхаристичните хляб и вино в истинско Тяло и истинска Кръв Иисус Христови.

В литургията напр. на апостол Яков свещенодействащият моли Бога да “изпрати Всесветия свой Дух над предложените дарове, да дойде, със своето свето, добро и славно вселване да освети хляба и го направи свето тяло на своя Христос и тази чаша – драгоценна кръв на своя Христос”.

В литургиите, намиращи се в Апостолските Постановления, има молитва на свещенослужителите към Бога “да погледне милостиво на предложените пред него дарове и да изпрати над жертвата своя Свети Дух, свидетел на страданията на Господа Иисуса, та да превърне този хляб в тяло на Христа му, а тази чаша – в кръв на Христа му”.

Такива молитви има и в извършваните сега литургии на свети Василий Велики и свети Иоан Златоуст.

Православното учение за Светото Причастие е потвърдено на много Вселенски и поместни събори: на Първия, Третия, Шестия и Седмия вселенски, на Анкирския, Лаодтпашкия и други поместни събори.

На **Шестия Вселенски събор** пред вид по-явилия се в арменската църква обичай да се употребява при Евхаристията само вино без вода е взето следното постановление: “До нашето знание е дошло, че в арменската страна извършват безкръвната жертва, като принасят на св. трапеза само вино, без да го разреждат с вода. Но Светите отци са ни предали, когато трябва да се извършва безкръвната жертва, да се влива във виното вода, указвайки на съединението на кръвта и водата, изтекло из пречистите ребра на нашия Изкушител и Спасител Христа Бога за оживотворяване целия свят и за изкупление от греховете. И този Богопредаден чин се извършва във всички църкви, дето е сияла духовната светлина. А ако ли някой епископ или

презвитер прави не по предадения от апостолите чин и не съединява виното с вода, както трябва да принася пречистата жертва, да бъде извергнат като такъв, който извършва несъвършено тайнство и предаденото поврежда с нововъведение.

За смесване евхаристийното вино с вода учат: **Апостолските Постановления, свети Иустин, свети Иринеи, свети Киприян, свети Иоан Златоуст, свети Василий Велики и свети Иоан Дамаскин.**

В **“Посланието на Източните Патриарси”** православното учение за тайнството Свето Причастие е изложено така: “Вярваме, че при това свещенодействие (Евхаристията) присъства Господ наш Иисус Христос, не символично, не образно, не с изливане на благодатта както в другите тайнства, както това казвали някои отци за кръщението, и не чрез проникване в хляба, така че божеството на Словото да влезе в предложението за евхаристия хляб съществено (със същество), както твърде неумело и недостойно изясняват последователите на Лютер; но истински и действително, така че след освещението на хляба и виното хлябът се променя, превръща, преобразява в истинско тяло на Господа... а виното се преправя и превръща в истинска кръв на Господа...”

Още вярваме, че тази е истинската, умиловителната жертва, която се принася на всички благочестиво живущи и умрели и, както се казва в молитвата на това тайнство, предадена на Църквата от Апостолите по повеля на Господа; “за спасение на всички”.

И така, и Словото Божие, и учението на древноапостолската църква съвършено опровергават заблужденията на сектантите за тайнството Свето Причастие, като ни учат ясно, че в това Велико таинство ние приемаме не прости хляб и вино, а истинското тяло и истинската кръв Христови за съединение с него, за прощение на греховете и получаване вечен живот.

Но осланяйки се на неизказаното Христово милосърдие, помни и ти, православи християнино, думите на свети апостол Павел: *“Който яде този хляб и пие чашата Господня недостойно, повинен ще бъде на Тялото и Кръвта Господня. Но да изпитва човек себе си и така да яде от хляба и да пие от чашата; защото, който яде и пие недо стойно, той яде и пие осъждане за себе си, като не отличава тялото Господне. От това има изпомежду ви мнозина немощни и болни, а доста и умират”* (Жор. 11:27-30). *“За колко по-жестоко наказание, казва свети апостол Павел, ще се удостои този, който е потъпкал Сина Божи и е взимал за скверна кръвта на завета, с която е осветен, и е укорил, духа на благодатта”* (Евр. 10:29).

3. Библейски основания за учението на Православната Църква за Светото таинство Причастие:

1) Христос обещал да установи тайнството Свето Причастие: Иоан 6 гл., и го установил: Мат.26:26-28; 1 Кор. 11:23-25.

2) В Причастието вярващите под вид на хляб и вино вкусват истинското тяло и истинската кръв Христови за съединяване с Христа, за прощение на греховете и получаване вечен живот: Иоан.6:51-54; Мат.26:26-28; 1Кор.10:15-16 и 17; 11:27-29, а така също да си спомнят за земния живот, страданията и смъртта Христови: Лук.22:19; 1 Кор. 11:24-26.

3) Евхаристията е жертва за хвала, благодарност и умилюстивяване Бога Отца, принесена веднъж завинаги от Христа на кръста за греховете на целия свят и която ще се принася Нему винаги докато Тон дойде, при която със силата на Светия Дух хлябът и виното се превръщат в истинско тяло и истинска негова кръв: а) Изх.24:8 и Лук.22:20; б) Изх. 12:27 и Иоан 1:29, 1 Петр. 1:19, Откр.13:8, Рим.3:25; в) Мат.26:28, Лук.22:20; г) 1 Кор.10:18-21, Евр.13:10

Автор: Михаил Калнев